

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮТАЗЫ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЮТАЗЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ

№ 22

КАРАР
Ютазы ав.

29 ноября 2024 ел

«Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Ютазы авыл жирлегендә бюджет процессы турында»гы нигезләмәне раслау хакында

Россия Федерациясе Бюджет кодексы, 2003 елның 6 октябрдәге «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында»гы 131-ФЗ санлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, 2004 елның 28 июлендәге «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында»гы 45-ТРЗ санлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы «Ютазы авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Ютазы авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Ютазы авыл жирлегендә бюджет процессы турында»гы кушымтада бирелә торган нигезләмәне расларга.

2. Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Ютазы авыл жирлеге Советының 2023 елның 31 маендагы «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Ютазы авыл жирлегендә бюджет процессы турында Нигезләмәне раслау хакында»гы 12 санлы карарын;

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Ютазы авыл жирлеге Советының 2023 елның 18 октябрдәге «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Ютазы авыл жирлеге Советының 2023 елның 31 маендагы 12 санлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Ютазы авыл жирлегендә бюджет процессы турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында»гы 31 санлы карарын;

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Ютазы авыл жирлеге Советының 2023 елның 22 мартындагы «Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Ютазы авыл жирлеге Советының 2023 елның 31 маендагы 12 санлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Ютазы авыл жирлегендә бюджет процессы турында нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында»гы 3 санлы карарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында бастырып чыгару (<https://pravo.tatarstan.ru> Элемтә, мәгълүмат технологияләре һәм массакүләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек буенча Федераль хезмәт (Роскомнадзор) тарафыннан 2013 елның 17 декабрдә бирелгән ЭЛ ФС77-60244 санлы массакүләм мәгълүмат чарасы буларак теркәлү турында таныклык) һәм Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә <http://jutaza.tatarstan.ru/> электрон адресы буенча дөүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнарының бердәм порталы «Рәсми Татарстан» ны урнаштыру юлы белән рәсми рәвештә халыкка игълан итәргә.

4. Әлеге карар рәсми игълан ителгән көнненән үз көченә керә.

5. Аның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Ютазы авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

Ютазы авыл жирлеге башлыгы

Л.М.Хәйруллина

Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы Ютазы авыл җирлеге Советының 2024 елның “29”ноябрь 22санлы карарына кушымта

«Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Ютазы авыл җирлегендә бюджет процессы турында» нигезләмә

1 БҮЛЕК. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 маддә. Әлеге Нигезләмәне хокукый җайга салу предметы

Әлеге Нигезләмә белән Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Ютазы авыл җирлеге» муниципаль берәмлегендә (алга таба - муниципаль берәмлек) бюджет процессында катнашучылар составы һәм аларның бюджет вәкаләтләре, муниципаль берәмлекнең җирле бюджеты проектын (алга таба - җирле бюджет) тәзү, карау һәм раслау тәртибе, җирле бюджетны үтәү тәртибе, бюджет хисабын тәзү, тышкы тикшерү, карау һәм раслау тәртибе, шулай ук муниципаль финанс контроле нигезләре белән билгеләнә.

2 маддә. Төшенчәләр һәм терминнар

Әлеге Нигезләмәдә кулланыла торган төшенчәләр һәм терминнар Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексында билгеләнгән мәгънәләрдә кулланыла.

2 БҮЛЕК. БЮДЖЕТ ПРОЦЕССЫНДА КАТНАШУЧЫЛАР ҺӘМ АЛАРНЫҢ БЮДЖЕТ ВӘКАЛӘТЛӘРЕ

3 маддә. Муниципаль берәмлектә бюджет процессында катнашучылар

Муниципаль берәмлектә бюджет процессында катнашучылар булып:

- 1) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Ютазы авыл җирлеге башлыгы (алга таба-муниципаль берәмлек башлыгы);
- 2) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Ютазы авыл җирлеге Советы (алга таба-муниципаль берәмлек Советы);
- 3) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районы муниципаль Ютазы авыл җирлеге башкарма комитеты (алга таба-муниципаль берәмлек Башкарма комитеты);
- 4) җирле бюджетны тәзүне һәм үтәүне оештыруны гамәлгә ашыручы муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты муниципаль берәмлек Башкарма комитеты җитәкчесе (алга таба-муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты);
- 5) муниципаль берәмлекнең тышкы муниципаль финанс контроле органы-җирлекнең Ревизия комиссиясе (алга таба-контроль-хисап органы);
- 6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр (бүлүчеләр);
- 7) җирле бюджет керемнәренә Баш администраторлары (администраторлары);
- 8) җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының Баш администраторлары (администраторлары);
- 9) бюджет акчаларын алучылар;
- 10) җирлекнең финанс органы;

4 маддә. Муниципаль берәмлек башлыгының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлек башлыгы:

1) Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Ютазы авыл җирлеген» муниципаль берәмлеге Уставында (алга таба - муниципаль берәмлек уставы) билгеләнгән тәртиптә финанс һәм бюджет мәсьәләләре буенча муниципаль берәмлек Советы кабул иткән муниципаль хокукый актларга кул куя һәм аларны халыкка җиткерә;

2) Россия Федерациясе бюджет законнарында, муниципаль берәмлек уставында һәм муниципаль берәмлекнең башка муниципаль хокукый актларында үзенә беркетелгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

5 маддә. Муниципаль берәмлек Советының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлек Советы:

1) җирле бюджетны һәм аның үтәлеше турындагы еллык хисапны карый һәм раслый;

2) уздырыла торган тыңлаулар барышында үз утырышларында җирле бюджет үтәлешенә аерым мәсьәләләрен карау барышында һәм депутат гарызнамәләренә бәйле рәвештә тикшереп тора;

3) Россия Федерациясе законнары нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

6 маддә. Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты:

1) җирле бюджет проектын тәзүне тәмин итә һәм аны кирәкле материаллар һәм документлар белән бергә муниципаль берәмлек Советы раславына кертә;

2) Әгәр Россия Федерациясе Бюджет кодексында һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексында башкасы каралмаган булса, бюджетара трансфертларны бүлү методикаларын һәм (яисә) бирү тәртипләрен эшли һәм раслый;

3) җирле бюджет үтәлешен һәм бюджет хисапчылыгын тәзүне тәмин итә;

4) муниципаль берәмлек советын раслауга җирле бюджет үтәлеше турында хисап тапшыра;

5) муниципаль бурыч белән идарә итүне тәмин итә;

6) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

7 маддә. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты вазыйфаи затының бюджет вәкаләтләре

Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты:

1) җирле бюджет проектын тәзи һәм аны муниципаль берәмлек советына кертү өчен кирәкле документлар һәм материаллар белән тапшыра;

2) җирле бюджет үтәлешен оештыра;

3) бюджет хисабын тәзү тәртибен билгели;

4) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

8 маддә. Контроль-хисап органының бюджет вәкаләтләре

Контроль-хисап органы:

1) тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра;

2) бюджет акчаларынан файдалануның экономиялеләген һәм нәтиҗәлеләген билгеләүгә юнәлдерелгән нәтиҗәлеләк аудитын гамәлгә ашыра;

3) җирле бюджет турындагы карарлар проектларына, Россия Федерациясе бюджет законнарының башка муниципаль норматив хокукый актларына, шул исәптән җирле бюджет күрсәткечләренә (параметрларының һәм характеристикаларының) нигезлеләгенә экспертиза үткәрә;

4) муниципаль программаларга экспертиза ясый;

5) бюджет процессына анализ һәм мониторинг үткәрә, шул исәптән бюджет процессында ачылган тайпылышларны бетерү һәм Россия Федерациясе бюджет законнарын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерли;

6) бюджет акчаларын баш бүлүчеләр, жирле бюджет керемнәренә Баш администраторлары, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары тарафыннан эчке финанс аудитын гамәлгә ашыруны камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерли;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

Жирлекнең контроль-хисап органы вәкаләтләргә килешү нигезендә Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының Контроль-хисап органына тапшырылырга мөмкин.

9 маддә. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет вәкаләтләре

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчә:

1) аңа расланган бюджет ассигнованиеләргә һәм бюджет йөкләмәләргә лимитлары нигезендә бюджет акчаларыннан файдалануның нәтижәләгән, адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

2) үзенә буйсынган бюджет акчаларын күрсәтүчеләрнең һәм алучыларның исемлеген тәэмин итә;

3) үзенә расланган бюджет йөкләмәләргә һәм бюджет ассигнованиеләргә лимитлары чикләрендә үтәргә тиешле чыгым йөкләмәләргә реестрын алып бара;

4) жирле бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра, бюджет ассигнованиеләргә нигезли;

5) бюджет язмасын тәэмин итә, раслый һәм алып бара, бюджет ассигнованиеләргә, бюджет йөкләмәләргә лимитларын ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын күрсәтүчеләр һәм алучылар буенча бүлгән һәм жирле бюджетның тиешле өлешен үти;

6) бюджет йөкләмәләргә лимитларын булдыру һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

7) җыелма бюджет язмасын тәэмин итә һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

8) казна учреждениеләргә булып торган бюджет акчаларын алучыларның ведомство буйсынуындагы бюджет сметаларын раслау тәртибен билгели;

9) муниципаль биремнәр тәэмин итә һәм раслый;

10) алучылар тарафыннан максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләргә, субвенцияләргә һәм башка бюджетара трансфертларның, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләргә һәм бюджет инвестицияләргә, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэмин итә;

11) бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә бюджет хисабын тәэмин итә;

12) муниципаль берәмлек исемнән үзенә буйсынган бюджет акчаларын алучыларның акчалата йөкләмәләргә буенча җавап бирә;

13) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләргә җайга сала торган муниципаль хокукий актларда билгеләнгән башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыра.

14) ижтимагый финанслар белән идарә итүнең дөүләт интеграцияләнгән мәгълүмат системасында «Электрон бюджет» федераль бюджет акчалары (дөүләт оборона заказына кертелгән капитал төзелеш объектларыннан һәм күчмәс мөлкәт объектларыннан тыш) капитал кертмәләргә финанс белән тәэмин итү (финанслау) чыганагы булган капитал төзелеш объектлары һәм күчмәс мөлкәт объектлары турында белешмәләр тәэмин итә.

2. Бюджет акчаларын бүлүчә:

- 1) жирле бюджетның тиешле чыгымнарын планлаштыра;
- 2) бюджет ассигнованиеләрен, бюджет йөкләмәләре лимитларын ведомство буйсынуындагы бюджет акчаларын күрсәтүчеләр һәм (яисә) алуучылар буенча бүлә һәм жирле бюджетның тиешле өлешен үти;
- 3) бюджет акчаларын үз карамагында булган баш бүлүчегә бюджет язмасын тәзү һәм үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;
- 4) алуучылар тарафыннан максатчан билгеләнештәге бюджетара субсидияләренң, субвенцияләренң һәм башка бюджетара трансфертларның, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында билгеләнгән башка субсидияләренң һәм бюджет инвестицияләренң, аларны биргәндә билгеләнгән шартларның, максатларның һәм тәртипнең үтәлешен тәэмин итә;
- 5) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүче билгеләгән очракта һәм тәртиптә үз карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүченең аерым бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыра.

10 маддә. Жирле бюджет керемнәре баш администраторларының (администраторларының) бюджет вәкаләтләре

1. Жирле бюджет керемнәренең баш администраторы:
  - 1) жирле бюджет керемнәренең үзенә буйсынган администраторлары исемлеген тәзи;
  - 2) уртача сроклы финанс планын һәм (яисә) жирле бюджет проектын тәзү өчен кирәкле белешмәләр тапшыра;
  - 3) касса планын тәзү һәм алып бару өчен белешмәләр тапшыра;
  - 4) жирле бюджет керемнәренең баш администраторының бюджет хисабын тәзи һәм тапшыра;
  - 5) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәре чыганакалары исемлеге нигезендә жирле бюджет керемнәре чыганакалары реестрын үзенә беркетелгән керемнәр чыганакалары буенча алып бара;
  - 6) жирле бюджетка керемнәр керүне фаразлау методикасын мондый методикага Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә раслый;
  - 7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.
2. Жирле бюджет керемнәре администраторы:
  - 1) алар буенча жирле бюджетка түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны исәпләүне, исәпкә алуны һәм аларның дәрәслеген тикшереп торуну гамәлгә ашыра;
  - 2) жирле бюджетка түләүләр буенча бурычларны, пеняларны һәм штрафларны түләтүне гамәлгә ашыра;
  - 3) жирле бюджетка артык түләнгән (түләтелгән) түләүләрне, пеняларны һәм штрафларны, шулай ук мондый кире кайтаруны үз вакытында башкармаган өчен процентларны һәм артык түләтелгән суммаларга исәпләнгән процентларны кире кайтару турында Карар кабул итә һәм Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә кире кайтаруны гамәлгә ашыру өчен Федераль казначылык органына йөкләмә тапшыра;
  - 4) Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларына түләүләрне исәпкә алу (төгәлләштерү) турында Карар кабул итә һәм Федераль казначылык органына хәбәрнамә тапшыра;
  - 5) жирле бюджет керемнәренең баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирле бюджет керемнәренең баш администраторына жирле бюджет керемнәренең тиешле баш администраторы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле белешмәләрне һәм бюджет хисаплылыгын тәзи һәм тапшыра;
  - 6) дүләт һәм муниципаль хезмәтләр өчен физик һәм юридик затлар тарафыннан түләнергә тиешле сумманы исәпләү көненнән дә соңга калмыйча, шулай ук Россия

Федерациясе бюджет системасы бюджетлары керемнәрен формалаштыру чыганакалары булган башка түләүләр өчен дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында Дәүләт Мәгълүмат Системасына дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында 2010 елның 27 июлендәге «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүне оештыру турында»гы 210-ФЗ санлы Федераль законда билгеләнгән тәртип нигезендә дәүләт мәгълүмат системасына дәүләт һәм муниципаль түләүләр турында мәгълүмат бирә;

7) җирле бюджетка түләүләр буенча бурычны түләтүгә өметсез дип тану турында Карар кабул итә;

8) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм (яисә) аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

11 маддә. Җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары баш администраторларының (администраторларының) бюджет вәкаләтләре

1. Җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторы:

1) җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының үзенә буйсынган администраторлары исемлекләрен тәзи;

2) җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

3) үз карамагына бүлөп бирелгән җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларын юкка чыгару өчен билгеләнгән ассигнованиеләрдән файдалануның адреслылыгын һәм максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет ассигнованиеләрен җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының ведомство буйсынуындагы администраторларына бүлө һәм җирле бюджетның тиешле өлешен үти;

5) җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының бюджет хисабын тәзи;

6) җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәрне фаразлау методикасын мондый методикага Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә раслый;

7) бюджет ассигнованиеләренең нигезләмәләрен тәзи.

2. Җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары администраторы:

1) җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыруны (фаразлауны) гамәлгә ашыра;

2) җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының җирле бюджетка тулылыгын һәм үз вакытында керүен тикшереп тора;

3) җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча җирле бюджетка керемнәрне һәм җирле бюджеттан түләүләрне тәэмин итә;

4) бюджет хисабын тәзи һәм тапшыра;

5) җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының тиешле баш администраторы билгеләгән очракта һәм тәртиптә җирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларының баш администраторының аерым бюджет вәкаләтләрен башкара, аның карамагында;

6) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

12 маддә. Бюджет акчаларын алучының бюджет вәкаләтләре

Бюджет акчаларын алучы:

1) бюджет сметасын тәзи һәм үти;

2) бюджет йөкләмәләренең һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләренең җиткерелгән лимитлары чикләрендә бюджет йөкләмәләрен кабул итә һәм (яисә) үти;

3) үзенә каралган бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның нәтижәләгән, максатчан характерын тәэмин итә;

4) бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) бюджет язмасын үзгәртү буенча тәкъдимнәр кертә;

5) бюджет исәбен алып бара (бюджет исәбен алып баруны тәэмин итә);

6) бюджет хисабын тәзи (бюджет хисабын булдыруны тәэмин итә) һәм бюджет акчаларын алучының бюджет хисабын бюджет акчаларын тиешле баш бүлүчегә (бүлүчегә) тапшыра;

7) Россия Федерациясе Бюджет кодексында, Татарстан Республикасы Бюджет кодексында, әлеге Нигезләмәдә һәм аның нигезендә кабул ителә торган бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

3 БҮЛЕК. ЖИРЛЕ БЮДЖЕТ ПРОЕКТЫН ТӨЗҮ

13 маддә. Жирле бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары

1. Жирле бюджет проекты чыгым йөкләмәләрен финанс белән тәэмин итү максатларында муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы нигезендә төзелә.

2. Жирле бюджет проекты Россия Федерациясе Бюджет кодексы һәм әлеге Нигезләмә нигезендә муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә төзелә.

3. Жирле бюджет проекты муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турындагы карары белән өч елга - чираттагы финанс елына һәм план чорына раслана.

4. Жирле бюджет проектын төзү-муниципаль берәмлек Башкарма комитетының аерым бер өстенлеге. Жирле бюджет проектын турыдан-туры муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты тәзи.

5. Жирле бюджет проектын төзү тәртибе һәм сроклары муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

14 маддә. Жирле бюджет проектын төзү өчен кирәкле белешмәләр

1. Чираттагы финанс елына һәм план чорына муниципаль берәмлек бюджеты проектын төзү:

- Россия Федерациясендә бюджет сәясәтен (бюджет сәясәтенә таләпләрне) билгеләүче Россия Федерациясе Президентының Россия Федерациясе Федераль Собраниеенә юлламасы нигезләмәләрендә;

- Татарстан Республикасы Башлыгының (Рәисенең) Татарстан Республикасы Дәүләт Советына юлламасы;

- муниципаль берәмлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;

- муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;

- озак сроклы чорга муниципаль берәмлекнең бюджет фаразында (бюджет фаразы проектында, бюджет фаразына үзгәрешләр проектында);

- муниципаль программаларда (муниципаль программалар проектларында, муниципаль программаларны үзгәртү проектларында).

2. Жирле бюджет проектын үз вакытында һәм сыйфатлы төзү максатларында муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты муниципаль берәмлек Башкарма комитетының башка вазыйфаи затларыннан, шулай ук жирле үзидарәнең башка органнарыннан кирәкле белешмәләр алырга хокукы.

15 маддә. Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы

1. Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы ел саен кимендә өч елга муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә эзерләнә.

Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын эзерләү муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органы (вазыйфаи заты) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

2. Социаль-икътисадый үсеш фаразы муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан жирле бюджет проектын муниципаль берәмлек советына кертү турында Карар кабул итү белән бер үк вакытта хуплана.

3. Жирле бюджет проектын төзү яисә карау барышында муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразын үзгәртү жирле бюджет проектының төп характеристикаларын үзгәртүгә китерә.

16 маддә. Озак вакытлы бюджет планлаштыруы

1. Озак вакытлы бюджет планлаштыру озак сроклы чорга муниципаль берәмлекнең бюджет фаразын булдыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль берәмлекнең озак сроклы чорга бюджет фаразы муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсешен тиешле чорга фаразлау нигезендә алты һәм аннан да күбрәк елга һәр өч ел саен эзерләнә.

Озак вакытлы чорга бюджет фаразы муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразының тиешле чорга үзгәрүен һәм муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турында аның гамәлдә булу чорын озайтмыйча кабул ителгән карарын исәпкә алып үзгәртелергә мөмкин.

3. Эзерләү һәм раслау тәртибе, гамәлдә булу чоры, шулай ук озак вакытлы чорга муниципаль берәмлекнең бюджет фаразының составына һәм эчтәлегенә карата таләпләр, Россия Федерациясә Бюджет кодексы һәм Татарстан Республикасы Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4. Муниципаль берәмлекнең озак вакытлы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразы проекты, бюджет фаразына үзгәрешләр проекты) (муниципаль программаларны финанс белән тәэмин итү күрсәткечләреннән тыш) муниципаль берәмлек советына жирле бюджет турындагы карар проекты белән бер үк вакытта тапшырыла.

5. Муниципаль берәмлекнең озак вакытлы чорга бюджет фаразы (бюджет фаразына үзгәрешләр) муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турында карары рәсми басылып чыккан көннән алып ике айдан да артмаган срокта муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана (раслана).

17 маддә. Жирле бюджет керемнәрен фаразлау

1. Жирле бюджет керемнәре муниципаль берәмлек советына жирле бюджет турында карар проекты кертелгән көнгә гамәлдә булган муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы, шулай ук күрсәтелгән датага кабул ителгән һәм чираттагы финанс елында һәм план чорында үз көченә керә торган салымнар һәм жыйымнар турындагы законнар, Россия Федерациясә Бюджет законнары һәм Россия Федерациясә законнары, Татарстан Республикасы законнары һәм муниципаль берәмлек Советы карарлары нигезендә фаразлана. Жирле бюджетның салым булмаган керемнәрен билгеләүчеләргә.

2. Жирле бюджет керемнәренә гомуми күләмен үзгәртүгә китерә торган һәм муниципаль берәмлек Советына карауга жирле бюджет турында карар проекты кертелгәннән соң кабул ителгән федераль законнарның, Татарстан Республикасы законнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкилләкле органнары карарларының нигезләмәләре агымдагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджетка агымдагы финанс елы күрсәткечләре өлешендә үзгәрешләр кертелгәндә Чираттагы финанс елында исәпкә алына.

18 маддә. Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру

Бюджет ассигнованиеләрен планлаштыру, Россия Федерациясә Бюджет кодексының 174.2 маддәсендә билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, муниципаль берәмлекнең финанс органы билгели торган тәртиптә һәм методика нигезендә гамәлгә ашырыла.

19 маддә. Салым чыгымнары исемлеге һәм бәяләү

1. Муниципаль берәмлекнең салым чыгымнары Исемлеге муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә муниципаль программалар, шулай ук муниципаль программаларга карамаган эшчәнлек юнәлешләре киселешендә төзелә.

2. Муниципаль берәмлекнең салым чыгымнарын бәяләү, Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән гомуми таләпләрне үтәп, муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә ел саен гамәлгә ашырыла.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре муниципаль берәмлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләрэн формалаштырганда, шулай ук муниципаль программаларны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләгәндә исәпкә алына.

20 маддә. Муниципаль программалар

1. Муниципаль программалар муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан раслана.

2. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыру сроклары муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан алар билгели торган тәртиптә билгеләнә.

3. Муниципаль программаларны эзерләү һәм күрсәтелгән программаларны формалаштыру һәм гамәлгә ашыру турында карарлар кабул итү тәртибе муниципаль берәмлек Башкарма комитетының муниципаль норматив хокукый акты белән билгеләнә.

Чираттагы финанс елыннан башлап гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган муниципаль программалар, шулай ук элек расланган муниципаль программаларга үзгәрешләр муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә һәм срокларда расланырга тиеш. Муниципаль берәмлек Советы муниципаль программалар проектларын һәм аларга үзгәрешләр кертү турындагы тәкъдимнәрне муниципаль берәмлек Советы карары белән билгеләнгән тәртиптә карарга хокуклы.

Муниципаль программалар агымдагы финанс елының 1 апреленнән дә соңга калмыйча бюджет турындагы карарга туры китерелергә тиеш.

4. Муниципаль программаларны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләме муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты билгеләгән муниципаль программалар исемлеге һәм структурасы нигезендә жирле бюджет чыгымнарының һәр программага туры килә торган максатчан статьясы буенча жирле бюджет турындагы карар белән раслана.

5. һәр муниципаль программа буенча ел саен аны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеген бәяләү үткәрелә. Күрсәтелгән бәяләүне үткөрү тәртибе һәм аның критерийлары муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

Күрсәтелгән бәяләү нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан чираттагы финанс елыннан башлап элек расланган муниципаль программаны туктату яисә үзгәртү, шул исәптән муниципаль программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итүгә бюджет ассигнованиеләре күләмен үзгәртү кирәклегенә турында Карар кабул ителергә мөмкин.

21 маддә. Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының Резерв фонды

1. Жирле бюджетның чыгым өлешендә муниципаль берәмлек Башкарма комитетының Резерв фондын булдыру күздә тотыла.

2. Муниципаль берәмлек Башкарма комитетының Резерв фонды күләме жирле бюджет турындагы карар белән билгеләнә һәм күрсәтелгән карар белән расланган Жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләменен 3 процентыннан артмаска тиеш.

3. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты Резерв Фондының жирле бюджет составында каралган бюджет ассигнованиеләреннән файдалану тәртибе муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

4. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты резерв фондының бюджет ассигнованиеләреннән файдалану турындагы хисап жирле бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапка кушып бирелә.

4 БҮЛЕК. ЖИРЛЕ БЮДЖЕТНЫ КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

22 маддә. Жирле бюджет турындагы карарның эчтәлегә

1. Жирле бюджет турындагы карарда жирле бюджетның төп характеристикалары булырга тиеш, аларга жирле бюджет керемнәренең гомуми күләме, жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләме, жирле бюджет кытлыгы (профициты), шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, муниципаль берәмлек Советы карарлары белән билгеләнгән башка күрсәткечләр (жирле бюджет турындагы Карардан тыш) керә.

2. Жирле бюджет турындагы карар белән:

1) жирле бюджет керемнәренең Баш администраторлары Исемлегә;

2) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакларының Баш администраторлары Исемлегә;

3) бюджет ассигнованиеләрен чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары, төркемчәләре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча йә чыгымнар төрләре бүлекләре, бүлекчәләре, максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча һәм (яисә) максатчан статьялары (муниципаль программалар һәм эшчәнлекнең программага карамаган юнәлешләре), төркемнәре (төркемнәре һәм төркемчәләре) буенча бүлү чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджетлар чыгымнары классификациясе чыгымнары төрләре, шулай ук бюджетлар чыгымнары классификациясе бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча, очрактарда, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, муниципаль берәмлек Советы карары белән билгеләнгән;

4) Чираттагы финанс елына һәм план чорына бюджет чыгымнарының ведомство структурасы;

5) гавами норматив йөкләмәләренә үтәүгә жибәрелә торган бюджет ассигнованиеләренең гомуми күләме;

6) Чираттагы финанс елында һәм план чорында башка бюджетлардан алына торган һәм (яисә) Россия Федерациясе бюджет системасының башка бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар күләме;

7) Чираттагы финанс елына һәм план чорына план чорына жирле бюджет расланган очракта шартлы рәвештә раслана торган (расланган) чыгымнарның гомуми күләме план чорының беренче елына жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 2,5 проценты күләмендә (Россия Федерациясе бюджет системасының максатчан билгеләнештәге башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенән каралган бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), икенче елга план чорының жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләменә кимендә 5 проценты күләмендә (жирле бюджет чыгымнарын исәпкә алмыйча), Россия Федерациясе бюджет системасының максатчан билгеләнештәге башка бюджетларыннан бюджетара трансфертлар исәбенә каралган);

8) Чираттагы финанс елына һәм план чорына жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаклары;

9) Чираттагы финанс елыннан соң килүче елның 1 гыйнварына һәм һәр елга - план чорына муниципаль эчке бурычның югары чиге, шул исәптән муниципаль гарантияләр буенча бурычның югары чиге күрсәтеләп;

10) жирле бюджетның тиешенчә Россия Федерациясе Бюджет кодексы, Татарстан Республикасы Бюджет кодексы, муниципаль берәмлек Советы карары белән билгеләнгән башка күрсәткечләре.

23 маддә. Муниципаль берәмлек Советы каравына жирле бюджет турында карар проектының кергү

Жирле бюджет турында карар проекты муниципаль бюджет Башкарма комитеты тарафыннан кертелә

бу елның 15 ноябрдан дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек Советы каравына.

2. Жирле бюджет турындагы карарлар проекты белән бер үк вакытта муниципаль берәмлек советына:

- 1) муниципаль берәмлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре;
- 2) агымдагы финанс елының узган чорында муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсешенең яқынча йомгаклары һәм агымдагы финанс елында муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсешенең көтелә торган йомгаклары;
- 3) муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеш фаразы;
- 4) Чираттагы финанс елына һәм план чорына төп характеристикалар фаразы (жирле бюджет керемнәренең гомуми күләме, жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләме, жирле бюджет кытлыгы (профицеты));
- 5) жирле бюджет проектына аңлатма язуы;
- 6) бюджетара трансфертларны бүлү методикалары (методикалар проектлары) һәм исәп-хисаплары;
- 7) Чираттагы финанс елыннан соң килә торган елның 1 гыйнварына һәм план чорының һәр елына муниципаль эчке бурычның югары чиге һәм (яисә) муниципаль тышкы бурычның югары чиге;
- 8) агымдагы финанс елына жирле бюджетның көтелә торган үтәлешен бәяләү;
- 9) күрсәтелгән бюджет сметаларына карата финанс органы белән каршылыklar килеп чыккан очракта бирелә торган муниципаль берәмлек Советы, тышкы муниципаль финанс контроле органнары тарафыннан тәкъдим ителгән әлеге органнарның бюджет сметалары проектлары;
- 10) жирле бюджет керемнәре чыганакалары реестрлары;
- 11) муниципаль программалар паспортлары (күрсәтелгән паспортларга үзгәрешләр проектлары);
- 12) башка документлар һәм материаллар.

3. Әгәр тапшырылган документлар һәм материаллар составы әлеге статьяның 2 өлеше таләпләренә туры килмәсә, жирле бюджет турындагы карар проекты эшләп бетерү өчен муниципаль берәмлек Башкарма комитетына кире кайтарылырга тиеш.

24 маддә. Жирле бюджет турында карар проекты буенча гавами тыңлаулар

1. Муниципаль берәмлек Советы утырышында жирле бюджет турындагы карар проекты каралганчы, күрсәтелгән проектның муниципаль берәмлек уставында һәм муниципаль берәмлек Советының тиешле карары белән билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлаулары үткәрелә.

2. Гавами тыңлаулар йомгаклары буенча жирле бюджет турында карар проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр төзелә, алар муниципаль берәмлек Башкарма комитетына жиберелә һәм жирле бюджет турында карар проектын карау алдыннан муниципаль берәмлек советына житкерелә.

25 маддә. Жирле бюджет турындагы карар проектын карау һәм аны раслау тәртибе

1. Жирле бюджет турындагы карар проектын карау әлеге Нигезләмә һәм муниципаль берәмлек Советы Регламенты нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Муниципаль берәмлек Советы Рәисе жирле бюджет турында карар проектын муниципаль берәмлек советына керткән көннән алып бер эш көненнән дә соңга калмыйча аны контроль-хисап органына экспертиза уздыру өчен, муниципаль берәмлек Советы депутатларына, шулай ук хокук чыгару инициативасының башка субъектларына искәрмәләр һәм тәкъдимнәр кертү өчен жиберә.

3. Контроль-хисап органы муниципаль берәмлек советына жирле бюджет турында карар проекты кертелгән көннән алып 3 календарь көннән дә соңга калмыйча күрсәтелгән проектка анализ ясый, жирле бюджет турында карар проектын кабул итү турында яисә кире кагу турында бәяләмә әзерли һәм муниципаль берәмлек советына жиберә, шулай ук булган очракта - жирле бюджет турында карар проектына төзәтмәләр кертә.

4. Муниципаль берәмлек Советы депутатлары, хокук чыгару инициативасы субъектлары жирле бюджет турында карар проекты муниципаль берәмлек Советына кертелгән көннән алып 10 календарь көннән дә соңга калмыйча күрсәтелгән проектны карыйлар һәм муниципаль берәмлек советына искәرمәләр һәм тәкъдимнәр жиберәләр.

5. Гавами тыңлаулар нәтижәләре, контроль-хисап органы бәяләмәсе, муниципаль берәмлек Советы депутатларының һәм хокук чыгару инициативасының башка субъектлары депутатларының искәرمәләре һәм тәкъдимнәре муниципаль берәмлек Советы тарафыннан жирле бюджет турындагы карар проекты муниципаль берәмлек Советына кертелгән көннән алып 30 календарь көннән дә соңга калмыйча карала.

Әлеге өлешнең беренче абзацында күрсәтелгән документларны карау нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек Советы жирле бюджет турындагы карар проектын карарга яисә аны кире кагарга һәм эшләр бетерү өчен муниципаль берәмлек Башкарма комитетына кайтарырга карар кабул итә. Жирле бюджет турындагы карар проектын кире кагу турындагы карарда күрсәтелгән проектка төзәтмәләр булырга тиеш.

6. Жирле бюджет турындагы карар проекты муниципаль берәмлек Советы тарафыннан күрсәтелгән проект муниципаль берәмлек Советына кертелгән көннән алып 10 календарь көннән дә соңга калмыйча ике укылышта карала.

7. Беренче укылыш предметы булып жирле бюджетның төп характеристикаларын карау тора:

- 1) жирле бюджет керемнәренең фаразлана торган гомуми күләме;
- 2) жирле бюджет чыгымнарының гомуми күләме;
- 3) Чираттагы финанс елы ахырына муниципаль бурычның югары чиге;
- 4) жирле бюджет кытлыгы (профицита).

Муниципаль берәмлек Советы Жирле бюджет турындагы карар проектын беренче укылышта караганда шулай ук аның концепциясе, муниципаль берәмлекнең социаль-иқтисады үсеше фаразы һәм муниципаль берәмлекнең бюджет һәм салым сәясәтенең төп юнәлешләре тикшерелә.

8. Муниципаль берәмлек Советының беренче укылышы нәтижәләре буенча жирле бюджетның төп характеристикаларын раслау яисә жирле бюджет турындагы карар проектын кире кагу турында Карар кабул ителә.

Жирле бюджет турындагы карар проекты беренче укылышта кире кагылган очракта, муниципаль берәмлек Советы әлеге проектны эшләр бетерү өчен муниципаль берәмлек Башкарма комитетына тапшыра.

Муниципаль берәмлек башкарма комитеты 10 календарь көн эчендә жирле бюджет турындагы карар проектын эшләр бетерә һәм аны беренче укылышта кабул итү өчен муниципаль берәмлек советына жиберә.

9. Жирле бюджет турындагы карар проекты буенча фикер каршылыклары килеп чыккан очракта, муниципаль берәмлек Советы Рәисе Килештерү комиссиясе төзәргә мөмкин, аның составы һәм эш тәртибе муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнә.

10. Жирле бюджет турындагы карар проектын икенче укылышта карау предметы булып, тулаем алганда, күрсәтелгән проект һәм аңа кушымталар тора.

11. Жирле бюджет турындагы карар ағымдагы финанс елының 15 декабреннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек Советы тарафыннан тулысынча кабул ителергә тиеш.

12. Жирле бюджет турында муниципаль берәмлек Советы кабул иткән карар имзалау һәм халыкка житкерү өчен муниципаль берәмлек башлыгына жиберелә.

13. Жирле бюджет турындагы карар имзаланганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек уставында билгеләнгән тәртиптә рәсми рөвештә бастырып чыгарылырга тиеш.

14. Жирле бюджет турындагы карар Чираттагы финанс елының 1 гыйнварыннан үз көченә керә һәм 31 декабрә кадәр гамәлдә була.

Жирле бюджет турындагы карар агымдагы финанс елы башыннан үз көченә кермәгән очракта, жирле бюджет белән вакытлыча идарә итү Россия Федерациясе Бюджет кодексында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

26 маддә. Жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү тәртибе

1. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты күрсәтелгән карарны хокукый жайга салу предметы булган барлык мәсьәләләр буенча жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү хакында карар проектын эшләүне тәэмин итә һәм аны муниципаль берәмлек советына тапшыра.

2. Жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карар проектын турыдан-туры муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты эшли.

3. Жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карар проектын карау һәм раслау муниципаль берәмлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

4. Муниципаль берәмлек Советының жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турындагы карары имзаланганнан соң 10 көннән дә соңга калмыйча муниципаль берәмлек уставында билгеләнгән тәртиптә рәсми басылып чыгарга тиеш.

5 БҮЛЕК. ЖИРЛЕ БЮДЖЕТ ҮТӨЛЭШЕ

27 маддә. Жирле бюджет үтөлеше нигезләре

1. Жирле бюджетның үтөлешен муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тәэмин итә.

2. Жирле бюджетны үтәүне оештыру муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи затына йөкләнә.

3. Жирле бюджет үтөлеше жыелма бюджет язмасы һәм касса планы нигезендә оештырыла.

4. Жирле бюджет кассаның бердәмлеге һәм чыгымнарның ведомствога буйсынуы нигезендә үтәлә.

5. Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетлары үтөлешенә казначылык хезмәте күрсәтү Федераль казначылык тарафыннан гамәлгә ашырыла.

6. Жирле бюджет үтөлешенә казначылык хезмәте күрсәтү өчен федераль казначылыкта әлеге Нигезләмәнең 27.4 маддәсен исәпкә алып бердәм бюджет счеты ачыла, аның аша бюджет үтөлеше буенча барлык операцияләр башкарыла.

28 маддә. Жыелма бюджет имзасы

1. Жыелма бюджет язмасын төзү һәм алып бару тәртибе муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

2. Жыелма бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү финанс органы житәкчесе тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре жирле бюджет турындагы карарга туры килергә тиеш.

3. Жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү турында Карар кабул ителгән очракта, финанс органы житәкчесе жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләргә раслый.

Жыелма бюджет язмасына, Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 маддәсендәге 3 пунктында каралган очрактарда, жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертмичә, финанс органы житәкчесе карарлары нигезендә үзгәрешләр кертелергә мөмкин.

4. Чыгымнар буенча жыелма бюджет язмасының расланган күрсәткечләре, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 190 һәм 191 статьяларында каралган очрактардан тыш, чираттагы финанс елы башланганчы бюджет акчаларын төп бүлүчеләргә житкерелә.

29 маддә. Кассай планы

1. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты касса планын төзү һәм алып бару тәртибен, шулай ук бюджет акчаларын баш урнаштыручылар, жирле бюджет керемнәренә Баш администраторлары, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының Баш администраторлары тарафыннан касса планын төзү һәм алып бару өчен кирәкле белешмәләренә составын һәм тапшыру срокларын билгели.

2. Касса планын төзү һәм алып бару муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

30 маддә. Керемнәр һәм чыгымнар буенча жирле бюджет үтәләше

1. Керемнәр буенча жирле бюджетны үтәү Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы бюджет законнары, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә кабул ителгән муниципаль хокукый актлар нигезендә гамәлгә ашырыла.

2. Жирле бюджетны чыгымнар буенча үтәү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәгән килеш, муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

31 маддә. Бюджет имзасы

1. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең (бүлүчеләрнең) бюджет язмаларын төзү һәм алып бару тәртибе, аларга үзгәрешләр кертүне дә кертәп, муниципаль берәмлекнең финанс органы тарафыннан билгеләнә.

2. Бюджет акчаларын баш бүлүчеләрнең бюджет язмалары жыелма бюджет язмасы белән расланган бюджет ассигнованиеләре һәм финанс органы тарафыннан расланган бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

Бюджет акчаларын бүлүчеләрнең бюджет язмалары бюджет ассигнованиеләре һәм аларга җиткерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә төзелә.

3. Бюджет язмасын раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү бюджет акчаларын баш бүлүче (бүлүче) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4. Бюджет акчаларын баш бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасында расланган күрсәткечләрне жыелма бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә үзгәртү жыелма бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә рәхсәт ителми.

Бюджет акчаларын бүлүченең чыгымнары буенча бюджет язмасы белән расланган күрсәткечләрне бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасы күрсәткечләре нигезендә үзгәртү бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет язмасына тиешле үзгәрешләр кертмичә рәхсәт ителми.

32 маддә. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча жирле бюджет үтәләше

1. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджет үтәләше жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarының Баш администраторлары, администраторлары тарафыннан жыелма бюджет язмасы нигезендә, жирле бюджетның бердәм сәтеындагы калган акчалар белән идарә итү операцияләреннән тыш, Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезләмәләре нигезендә муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча бюджет ассигнованиеләре исәбеннән үтәләргә тиешле акча йөкләмәләрен түләүне санкцияләү муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

33 маддә. Шәкси сәетлар

1. Жирле бюджет керемнәре администраторларының операцияләрен исәпкә алу Федераль Казначылыкта ачылган шәкси сәетларда башкарыла.

2. Жирле бюджетны үтәү буенча операцияләрен исәпкә алу, әлеге сәтеыда билгеләнгән очраклардан тыш, финанс органында ачыла торган шәкси сәетларда, Федераль казначылыкта финанс органына ачыла торган шәкси сәетларда башкарыла.

3. Россия Федерациясе законнары нигезендә жирле бюджет акчаларын алучыларның вакытлыча карамагына керә торган һәм Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән очрактарда һәм тәртиптә кире кайтарылырга яисә күчерелергә тиешле акчалар белән операцияләрне исәпкә алу ул финанс органында ача торган шәхси счетларда башкарыла.

4. Муниципаль бюджет учреждениеләре һәм муниципаль автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очрактардан тыш, ул финанс органында ача торган шәхси счетларда башкарыла.

5. Бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затлар, финанс белән тәэмин итү чыганагы жирле бюджеттан бирелгән акчалар булган бюджет һәм автоном учреждениеләр акчалары белән операцияләрне исәпкә алу, федераль законнарда билгеләнгән очрактардан тыш, ул финанс органында ача торган лицевой счетларда башкарыла.

6. Финанс органында шәхси счетлар ачу һәм алып бару Федераль казначылык билгеләгән гомуми таләпләр нигезендә муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

34 мaddә. Бюджет сметасы

1. Казна учреждениесенең бюджет сметасы Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә казна учреждениесе карамагында булган бюджет акчаларын баш бүлүче билгеләгән тәртиптә төзелә, раслана һәм алып барыла.

Бюджет акчаларын баш бүлүченең бюджет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы жирле үзидарә органы булып торучы казна учреждениесенең бюджет сметасы шушы органның житәкчесе яисә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шушы орган исеменнән эш итәргә вәкаләтле башка зат тарафыннан раслана.

2. Казна учреждениесенең бюджет сметасының расланган күрсәткечләре казна учреждениесе функцияләрен башкаруны тәэмин итү буенча бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә аңа кадәр житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитларына туры килергә тиеш.

Казна учреждениесенең бюджет сметасы муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны гамәлгә ашыру өчен муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларның план-графикларын төзегәндә каралган финанс белән тәэмин итү күләмнәрен исәпкә алып төзелә, алар муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуга бюджет йөкләмәләрен кабул итүгә һәм (яисә) үтәүгә бюджет йөкләмәләре лимитлары чикләрендә раслана. муниципаль ихтыяжлар.

Казна учреждениесенең бюджет сметасында өстәмә рәвештә казна учреждениесенең бюджет сметасын төзү һәм алып бару тәртибендә каралган башка күрсәткечләр расланьрга тиеш.

Житәкчесенә аны казна учреждениесенең бюджет сметасын раслау тәртибе нигезендә раслау хокукы бирелгән казна учреждениесенең бюджет сметасы күрсәткечләре чыгымнар төрләре элементлары (төркемчәләре һәм элементлары) кодлары буенча бюджет йөкләмәләренең житкерелгән лимитлары чикләрендә, шулай ук өстәмә рәвештә дәүләт идарәсе секторы операцияләре классификациясенең житкерелгән бюджет йөкләмәләре лимитлары.

35 мaddә. Финанслауның иң чик күләмнәре

1. Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты билгеләгән очракта һәм тәртиптә жирле бюджетның чыгымнар буенча үтәлешен оештырганда агымдагы финанс елының тиешле чорында акчалата йөкләмәләр өчен түләүнең иң чик күләмен (финанслауның иң чик күләмнәрен) раслау һәм бюджет акчаларын төп күрсәтүчеләргә, күрсәтүчеләргә һәм алуучыларга житкерү күздә тотылырга мөмкин.

2. Финанслауның иң чик күләмнәре тулаем алганда бюджет акчаларын баш бүлүчегә, бүлүчегә һәм алуучыга карата ай саен яисә квартал саен йә бюджет акчаларын баш

бүлүчөлөрнө, бүлүчөлөрнө һәм алуучыларны финанслауга заявклар нигезендө агымдагы финанс елы башыннан үсө барган йомгак белән билгеләнө.

36 маддө. Жирле бюджетны үтөгөндө жирле бюджет турындагы карар белән расланганнан тыш фактта алынган керемнөрдөн файдалану

1. Жирле бюджетны үтөгөндө жирле бюджет турындагы карар белән расланган керемнөрдөң гомуми күлөмөннөн тыш фактта алынган керемнөр муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан жирле бюджет турындагы карарга үзгөрөшлөр кертмичө генө муниципаль бурычларны билөүгө, муниципаль бурычны каплауга, шулай ук, аларны үтөүгө каралган бюджет ассигнованиелөре житөрлек булмаган очракта, муниципаль берәмлекнөң гавами норматив йөкләмөлөрөн үтөүгө жибөрөлө ала., Россия Федерациясе Бюджет Кодексының 217 маддәсенөң 3 пунктында каралган.

2. Максатчан билгеләнөштөгө (аларны бирү турында хөбөрнамө алган очракта) субсидиялөр, субвенциялөр, башка бюджетара трансфертлар, шул исәптөн Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 маддәсендөгө 5 пунктында билгеләнгән тәртиптө жирле бюджетка керүчөлөр, шулай ук физик һәм юридик затлардан жирле бюджетны үтөгөндө жирле бюджет турында карар белән расланганнан тыш фактта алынган кире кайтарылмый торган керемнөр керемнөр бюджетына жирле бюджетның күрсөтелгән акчаларны бирү максатларына туры килө торган чыгымнарын арттыруга жибөрөлө, жыелма бюджет язмасына жирле бюджет турындагы карарга үзгөрөшлөр кертмичө генө үзгөрөшлөр кертөп.

37 маддө. Бюджетның бердөм сөетында калган акчалар белән идарө итү буенча операциялөр

1. Жирле бюджетның бердөм сөетындагы калган акчалар белән идарө итү операциялөре жирле бюджетның бердөм сөетындагы вакытлыча буш акчаларны урнаштырудан һәм калган акчаларны тәэмин итү өчөн жирле бюджетның бердөм сөетындагы акчаларны жөлеп итүдөн гыйбарөт.

2. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты, Россия Федерациясе Хөкүмөте тарафыннан билгеләнгән гомуми таләплөрнө исәпкө алып, жирле бюджет акчаларын алуучыларның вакытлыча карамагына керө торган акчалар белән операциялөрнө башкару һәм кире кагу өчөн казначылык сөетларындагы, финанс органына ачылган бюджет һәм Автоном учреждениелөрнөң акчалар белән операциялөрнө башкару һәм чагылдыру өчөн казначылык сөетларындагы, казначылык сөетларындагы калган акчаларны жөлеп итө. бюджет процессында катнашучылар булмаган юридик затларның акчалары белән операциялөрнө гамөлгө ашыру һәм чагылдыру өчөн, финанс органына ачылган бюджет һәм автоном учреждениелөр тарафыннан.

3. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты жөлеп ителгән акчаларны элек күчөрөлгән казначылык сөетларына, шул исәптөн жөлеп ителгән акчалар исәбөннөн операциялөр үткөрү максатларында, күрсөтелгән акчаларны алуучыларның күрсөтмөлөрөн үтөүгө кабул иткән көннөң икенче эш көнөннөн дө сөңга калмыйча, шулай ук агымдагы финанс елы тәмамланганда, өмма агымдагы финанс елының сөңгы эш көнөннөн дө сөңга калмыйча кире кайтара.

4. Жөлеп ителгән акчаларны жирле бюджетның бердөм сөетыннан элек күчөрөлгән казначылык сөетларына әлегө маддөнөң 3 өлөшө нигезендө кире кайтару, Россия Федерациясе Хөкүмөте билгелөгән гомуми таләплөрнө исәпкө алып, муниципаль берәмлекнөң башкарма комитеты билгелөгән тәртиптө гамөлгө ашырыла.

38 маддө. Агымдагы финанс елын тәмамлау

1. Россия Федерациясе Бюджет кодексының 242 маддәсендөгө 2 пунктында күрсөтелгән операциялөрдөн тыш, жирле бюджетны үтөү буенча операциялөр 31 декабрьдө тәмамлана.

Агымдагы финанс елында жирле бюджетны үтөү буенча операциялөрнө төгөллөү муниципаль берәмлекнөң башкарма комитеты билгелөгән тәртиптө гамөлгө ашырыла.

2. Бюджет ассигнованиеләре, бюджет йөкләмәләре лимитлары һәм агымдагы финанс елын финанслауның иң чик күләмнәре 31 декабрьдә үз көчен югалта.

3. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты агымдагы финанс елы тәмамланганда бюджет акчаларын алучыларны Чираттагы финанс елының гыйнварында Россия Федерациясендә эшләми торган бәйрәм көннәрендә эшчәнлекләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле акчалар белән тәэмин итү тәртибен билгели.

6 БҮЛЕК. БЮДЖЕТ ХИСАБЫН ТӨЗҮ, ТЫШКЫ ТИКШЕРҮ, КАРАУ ҺӘМ РАСЛАУ

39 маддә. Бюджет хисабын төзү

1. Бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет хисабын бюджет акчаларын ведомство буйсынуындагы алучылар (бүлүчеләр), жирле бюджет керемнәре администраторлары, жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторлары тарафыннан үзләренә тапшырылган бюджет хисабы нигезендә төзиләр.

Жирле бюджет акчаларының Баш администраторлары бюджет хисабын муниципаль берәмлек Башкарма комитетына ул билгеләгән срокларда тапшыралар.

2. Муниципаль берәмлекнең бюджет хисабы муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вазыйфаи заты тарафыннан бюджет акчаларының тиешле баш администраторларының бюджет хисабы нигезендә төзелә.

3. Муниципаль берәмлекнең бюджет хисабы еллык була. Жирле бюджет үтәләше турында хисап квартал саен бирелә.

4. Агымдагы финанс елының беренче кварталы, ярты еллыгы һәм тугыз ае өчен жирле бюджет үтәләше турындагы хисап муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан раслана һәм муниципаль берәмлек советына һәм контроль-хисап органына жиберелә.

5. Жирле бюджет үтәләше турындагы еллык хисап муниципаль берәмлек Советы карары белән расланырга тиеш.

40 маддә. Жирле бюджет үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү

1. Жирле бюджет үтәләше турындагы еллык хисап муниципаль берәмлек Советында каралганчы тышкы тикшерүгә дучар ителә, аңа бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисабына тышкы тикшерү һәм жирле бюджет үтәләше турындагы еллык хисапка бәяләмә эзерләү керә.

2. Жирле бюджет үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү, Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләрен үтәп һәм федераль законнарда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, контроль-хисап органы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3. Муниципаль берәмлек башкарма комитеты аңа бәяләмә эзерләү өчен агымдагы елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча жирле бюджет үтәләше турында хисап тапшыра. Жирле бюджет үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә эзерләү бер айдан да артмаган сroкта башкарыла.

4. Контроль-хисап органы, бюджет акчаларының баш администраторларының еллык бюджет хисабына тышкы тикшерү күрсәткечләрен исәпкә алып, жирле бюджет үтәләше турында Хисапка бәяләмә эзерли.

5. Жирле бюджет үтәләше турындагы еллык хисапка бәяләмә контроль-хисап органы тарафыннан муниципаль берәмлек советына бер үк вакытта муниципаль берәмлек Башкарма комитетына жиберелә.

41 маддә. Жирле бюджет үтәләше турында еллык хисапны муниципаль берәмлек Советы тарафыннан тапшыру, карау һәм раслау

1. Жирле бюджет үтәләше турында еллык хисапны тапшыру, карау һәм раслау тәртибе муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнә.

2. Жирле бюджет үтәләше турында еллык хисап муниципаль берәмлек советына агымдагы елның 1 маеннан да соңга калмыйча тапшырыла.

3. Жирле бюджет үтөлеше турында еллык хисап белән бер үк вакытта аңа жирле бюджет үтөлешенә һәм бюджет хисабына анализ ясалган аңлатма язуы һәм муниципаль биремнең үтөлеше һәм (яисә) бюджет ассигнованиеләреннән файдалануның башка нәтижәләре турында белешмәләр, жирле бюджет үтөлеше турында карар проекты, жирле бюджет үтөлеше турында башка бюджет хисабы, бюджет Россия Федерациясе законнары белән.

4. Жирле бюджет үтөлеше турындагы еллык хисапны карау нәтижәләре буенча муниципаль берәмлек Советы жирле бюджет үтөлеше турындагы карарны раслау йө кире кагу турында Карар кабул итә.

Муниципаль берәмлек Советы жирле бюджет үтөлеше турындагы карарны кире каккан очракта, ул белешмәләрнең дәрәс булмаган яисә тулы булмаган чагылышы фактларын бетерү һәм кабат тапшыру өчен бер айдан да артмаган вакытка кире кайтарыла.

5. Хисап финанс елында жирле бюджет үтөлеше турындагы хисап, жирле бюджет керемнәренә, жирле бюджет чыгымнарының һәм жирле бюджет кытлыгының (профицетының) гомуми күләмен күрсәтеп, муниципаль берәмлек Советы карары белән раслана.

6. Хисап финанс елында жирле бюджет үтөлеше турындагы карарга аерым кушымталар белән күрсәткечләр раслана:

1) жирле бюджет керемнәре классификациясе кодлары буенча жирле бюджет керемнәре;

2) жирле бюджет чыгымнарының ведомство структурасы буенча жирле бюджет чыгымнары;

3) жирле бюджет чыгымнары классификациясенә бүлекләре һәм бүлекчәләре буенча жирле бюджет чыгымнары;

4) жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары классификациясе кодлары буенча жирле бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары;

5) муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнгән башка күрсәткечләр.

42 маддә. Гавами тыңлаулар

Хисап финанс елында жирле бюджет үтөлеше турындагы хисап муниципаль берәмлек Советы утырышында каралганчы Татарстан Республикасы Ютазы муниципаль районының «Ютазы авыл жирлегә» муниципаль берәмлеге Уставында яисә муниципаль берәмлек Советы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә гавами тыңлаулар үткәрелә.

7 БҮЛЕК. МУНИЦИПАЛЬ ФИНАНС КОНТРОЛЕ

43 маддә. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыручы органнар

1. Муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыралар:

1) Контроль-хисап органы;

2) муниципаль берәмлек финанс органының вазыйфаи заты;

2. Контроль-хисап органы тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра.

3. Муниципаль берәмлекнең финанс органының вазыйфаи заты Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыра.

44 маддә. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча контроль-хисап органы вәкаләтләре

1. Тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча контроль-хисап органы вәкаләтләре булып:

1) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукый актлар, физик затларга жирле бюджеттан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләрне һәм йөкләмәләрне билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренә үтөлешен, шулай ук муниципаль контрактларның, жирле бюджеттан акчалар бирү турындагы шартнамәләрнең (киләшүләрнең) шартларының үтөлешен тикшереп тору;

2) бюджет акчаларының, жирле бюджет үтөлеше турында квартал һәм еллык хисапларның баш администраторларының бюджет хисабын төзүнең һәм тапшыруның дәрәслеген, тулылыгын һәм норматив таләпләргә туры килүен тикшереп тору;

3) 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»гы 6-ФЗ санлы Федераль закон белән билгеләнгән башка өлкәләрдә контроль.

2. Тышкы муниципаль финанс контроле вәкаләтләрен контроль-хисап органы гамәлгә ашырганда:

1) 2011 елның 7 февралендәге «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында»гы 6-ФЗ санлы Федераль закон нигезендә билгеләнгән тәртиптә контроль һәм эксперт-аналитик чараларны гамәлгә ашыру барышында тикшерүләр, ревизияләр, анализлар, тикшеренүләр, мониторинг үткәрелә;

2) күрсәтмәләр, күрсәтмәләр контроль объектларына җибәрелә;

3) финанс органына мәҗбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр җибәрелә;

4) административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеләнгән тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла.

45 мaddә. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча финанс органы вәкаләтләре

1. Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча финанс органы вәкаләтләре булып:

1) бюджет хокук мөнәсәбәтләрен җайга сала торган, шул исәптән муниципаль учреждениеләрнең бухгалтерлык исәбенә, бухгалтерлык (финанс) хисабын төзүгә һәм тапшыруга таләпләр билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренең үтәлешен тикшереп тору;

2) физик затларга жирле бюджеттан башка түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләренә һәм йөкләмәләренә билгели торган хокукый актлар нигезләмәләренең үтәлешен, муниципаль мөлкәт белән идарә иткәндә һәм эш иткәндә һәм (яисә) аннан файдаланганда жирле бюджетның керемнәрен булдыруны һәм гамәлгә ашыруын, шулай ук жирле бюджеттан, муниципаль контрактлардан акчалар бирү турындагы шартнамәләренең (киләшүләренең) шартларын үтәүне тикшереп тору;

3) жирле бюджеттан акчалар бирү турындагы шартнамәләренә (киләшүләренә) үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (киләшүләр) шартларының, шулай ук Россия Федерациясе Бюджет кодексында каралган очрактарда муниципаль контрактларны үтәү максатларында төзелгән шартнамәләр (киләшүләр) шартларының үтәлешен тикшереп тору;

4) бюджет акчаларын (жирле бюджеттан бирелгән акчаларны) бирү һәм (яисә) алардан файдалану нәтиҗәләре турындагы хисапларның, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турындагы хисапларның, муниципаль биремнәренң үтәлеше турындагы хисапларның, жирле бюджеттан акчалар бирү нәтиҗәләгә күрсәткечләренә ирешү турындагы хисапларның дәрәслеген тикшереп тору;

5) дөүләт һәм муниципаль ихтияҗларны тәэмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алулар өлкәсендә контракт системасы турында Россия Федерациясе законнарында каралган сатып алулар өлкәсендәге контроль.

2. Эчке муниципаль финанс контроле вәкаләтләрен муниципаль берәмлек финанс органының вазыйфаи заты гамәлгә ашырганда:

1) тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшерүләр үткәрелә;

2) контроль объектларына актлар, бәяләмәләр, тәкъдимнәр һәм (яисә) күрсәтмәләр җибәрелә;

3) мәҗбүриләүнең бюджет чараларын куллану турында хәбәрнамәләр җибәрелә;

4) административ хокук бозулар турындагы законнарда билгеленген тәртиптә административ хокук бозулар турындагы эшләр буенча эш алып барыла;

5) тикшерүләр, ревизияләр һәм тикшеренүләр уздыру өчен кирәкле экспертизалар уздыру билгеләнә (оештырыла);

6) мәгълүмат, мәгълүмат технологияләре турында һәм мәгълүматны яклау хакында Россия Федерациясе законнары, дәүләт сәре һәм закон белән саклана торган башка сәр хакында Россия Федерациясе законнары нигезендә дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларына Эчке муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру өчен кирәкле даими керү мөмкинлегә барлыкка килә;

7) муниципаль ихтыяжларны тәэмин итү өчен башкарылган товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып алуларны Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә гамәлгә яраксыз дип тану турындагы дөгьвалар судка жиберелә.

3. Эчке муниципаль финанс контроле Россия Федерациясе Хөкүмәтенең норматив хокукий актлары белән расланган федераль стандартлар нигезендә гамәлгә ашырыла.